

מסורת הש"ס

(א) סנהדרין 5: ע"ש ספרות לא; (ב) ופסוקים 3: אמת יהולק כל מי שאמרה הלכה שמו בעולם היה סי' וע"ש שם ופסוקים לא; (ג) ב"ב ק"ה: לעיל פ. מהו; (ד) נב"ב ע"ש ופסוקים שם אמת כל חייל; (ה) ט"ז הי"ב מוס' ב"ב ק"ה: ד"ה הכי גרים ר"מ ט"ז; (ו) לעיל ד. ברכות כ"א; (ז) לעיל ט. [מספחה פ"ד]; (ח) לעיל כ"ג; (ט) לעיל ד. נט"ג; (י) ס"א כ"ב; (יא) ויקרא כ, ו' ז"ל א"ה.

תורה אור השלם

1. וְחָפַץ בְּיַד הַשׁוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹר לְמִישְׁרֵים דוֹבֵב שְׁפָתָי יִשְׁנִים; שיר השירים ד י
2. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אָחִוּתוֹ בַּת אָבִיו אוֹ בַת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֲרוּתָהּ וְהָיָה תְרָאָה אֶת עֲרוּתָהּ חֶסֶד הוּא וְנִגְרָתוֹ יִשְׁנֵי בָנֵי עֵקֶם עֲרוֹת אֲחֵרוֹת גְּלָה עֲוֹנוֹ יִשְׂאֵל; ויקרא כ י

3. עֲרוֹת בַּת בְּנֵךְ אוֹ בַת בְּתָר לֹא תִגְלֶה עֲרוּתָהּ כִּי עֲרוּתָהּ הִיא; ויקרא י י
4. עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלֶה אֶת בַּת בְּנֵהּ וְאֵת בַּת בְּתָרָהּ לֹא תִגְלֶה עֲרוּתָהּ שְׂאֵרָהּ הִיא וְהָיָה הוּא; ויקרא י י
5. לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אָבִיו וְלֹא יִגְדֹּל כִּנְף אָבִיו; דברים כ ג
6. וְתָנוּן הָאִשׁ הַשֵּׁבַע עֲמָה לְאִבִּי וְהַעֲבֹר חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ תִּתֶּנָּה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר קָנָה לֹא יוּכַל שְׁלֶקְתָּהּ כִּי יִקְרָה; דברים כב כט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה עריות וכו' ואו"י דסברא היא וכו' ע' לעיל ד' ע"ש מדי' בתו';

הגהות הב"ח

(א) גמ' וממאי דבלטוסה כמי מעילוייה דקרא דכתיב ונתן;

לעזר רש"י

פריט"ה [פרומיט"ר]. להיות חסר מנוחה.

האשה רבה פרק עשירי יבמות

צו.

עין משפט גזר מצוה

פ א ב מ"י פ"ב מהל' אשות ה"ל יא סנה עשין ו טו"ש"ע א"ש"ע סי' קנה ספ"י יו' וסמן קעב ספ"י יו';
פא ג מ"י שם טו"ש"ע שם סמן קנה ספ"י יו';
א ד מ"י פ"ב מהל' אסורי ביאה ה"ל יא סנה לאון קב וקד נטו"ש"ע א"ש"ע סי' טו ספ"י יג';
ב ה מ"י שם ה"ל יי';
ג ו מ"י שם ה"ל יג';
ד ז ח מ"י שם ה"ל יא [נטו"ש"ע שם];

תוס' חד מקבאי

נושאין על האנוסה הא דתנן גירות שנתגירו בניה עמה לא חולצין ולא מייבמין פי' אסורים ליבם מדרבנן משום דמחלפי באשת אחיו מן האם ודוקא בשבין אחים מן האב (ולא) ומן האם אבל אחוה מן האב ולא מן האם דאנוסו ורחיק מן האב ומן האם נמי דאסירי ה"מ (בניס דאשה) [ודוקא בניסין דאנוסו לבתר דאתגורו אבל בניסין דאנסיב כושבו עובד כוכבים כ"כ ע"י אפי' באחים מן האם והיא דראשון הוריתו שלא בקדושה וליתיה בקדושה והשני הוריתו וליתיה בקדושה חייביב כרת משום אשת אח. תניא עובד כוכבים שדחה הוריתו שלא בקדושה וליתיה בקדושה יש לו שאר האם ואין לו שאר האב כיצד נשא אחותו מן האם ויציא מן האב יקיים וחכ"א יקיים שהיה רמ"א אחות אב מן האם ויציא מן האב יקיים. אח מן האם ויציא מן האב רמ"א ויציא וחכ"א יקיים שהיה רמ"א כל עורה שהיה משום שאר האם ויציא מן האב יקיים ומותר באשת אחיו ובאשת אחיו אביו. ושאר כל העריות ומותרות לו לאחיו אשת אביו נשא אשה אחת כונס [אחת] ומצויה [אחת] ולכתולה לא יבנסו;

מוסף רש"י

שפתותיו דובכות. עות, והגלה הוא לו עזומה כח (בברכות לא). יבאר ראה שהוא בן עשרים. אס ב"ד מלכין את הימנה לתלון וליבם, יבאו קרובי הימנה ראה שהוא בן עשרים ומיפטר בלא חלצה ויבוס (לעיל ט. ג). והוא הסיבס. כלומר ויולדו בו סימני סריס, והכי מפדס בניה כפי' יולא דופן (מו: ז) לאי לא וילדו לו סימני סריס אמרין האי

וכל שאינו עולה ליבוס אינו עולה להלכה (רשב"ם ב"ב ע"ה). והיא האילונית לא חולצת ולא מתייבמת. ונשאת לכל מי שתלה, דרחמנא פטרה דכתיב והיא הבטור אשר תלך, פרט לאילונית שאינה יולדת. הדרן עלך האשה רבה נושאין על האנוסה ועל המפוחה. ללא נאסרו קרובות אשה על האש אלא אם כן קידשה לנאסרה, דאשתי יקח את אשה ואת אמה (לעיל כב). נושא אדם אנוסה אביו ומפוחת אביו. שלא תאסרה עליו עולמית אלא אשת אביו, כדכתיב ערות אשת אביו, ונשאת אביו ומפוחת בנו. לאו כלמי היא, דלון כלה אלא מקדשה ולאיה לחופה (שם). אסור באמה ובתה ואחותה. כדמפרש טעמא לקמן, שמא לאחר שישא את אמה או את בתה מנהג ו עמך, ויבנת קמה לא הוה מילתא ונקרובותיה, דקר"ל נשאין על האנוסה ועל המפוחה, אכל משנשא את אמה ואת בתה ומנחת הטענות האלושעו עליו בניה, ונתן האנוסה והמפוחה על הנשואה חייב (לעיל כב). הא בת בנה דידה ובת בתה דידה. שלא ילדה ממך, גלי ובתיב ערות אשה ובתה לא תגלה. משמע בין שילדה לך בין שילדה לאש אחר (סנהדרין טו:). כאן באונסין כאן בנשואין. אס אנטוקת או מפוחה לך היא אי אמה מוחסר על בנה אלא אם כן ממך היא, ולא אשתי היא אמה מוחסר אף על בנה שילדה לאיש אחר (שם וכע"י חגיגה יא:). השתא דלא סמיך ליה. דכתיב לא יקח אש את אשה אביו בניהם (לעיל ד).

נושאין על האנוסה. אידי דמנא נהאשה רבה (לעיל ז). לדין שכיבת אמותה אוקסרה תנא נמי נהאי פיקא דאס אנס אשה מותר לישא קרובותיה:

ובל' היבא דאיכא איסורא דרבנן תני נושאין לבתה. ה"ה דה"מ למיפדך מצרייתא דקמי' דמותר אלא דניחא ליה למיפדך ממתנימין: ה"ר"אוי לקיחה קיחה. מללא כתיב דלשון שכיבה משמע לדרשה דלך ליקומין הוא דלמא לך לא למעט אונסין אכל כי יקח את אמותה תסם ליכא למיטעי שר"ל קיחה אלא שכיבה דכ"ע יעני לדין קדושין תופסין בנאחיות:

ואיפוך אמר. דלונסין יש לאסור יומר כיון דעזד איסורא ועצר על ומללה הארץ זמה (ויקרא יט) אכל בנישואין ללא עזד איסורא אין לאסור בקרובותיה:

עריות שאר כתיב בהו. וא"מ כיון דאיסור אשה זמה מערות אשה זמה לא תגלה נפקא אימא שלא אסר הכתוב אלא היכא דגלי ערות שמהן אכל נכנסה לחופה ולא נצעלה מותר לגלות ערות האחרת ואר"י * דסברא היא כיון דכתב אסר נקרא ועל ידי הנישואין נזה השארות:

איבעית אימא אחר מיתה. וכנף אביו הוא היינו כנף שלאוי לאביו כמיו: אה

זמנין * דנתרי מחמת כחישותא וזמנין דנתרי מחמת בריותא:

הדרן עלך האשה רבה

נושאין על האנוסה ועל המפוחה האנוסה והמפוחה על הנשואה חייב

נושא אדם אנוסה אביו ומפוחת אביו אנוסת בנו ומפוחת בנו רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ומפוחת אביו; גמ' תנינא להא דר"ר אנס אשה מותר לישא בתה נשא אשה אסור לישא בתה ורמיניה * הנמען מן האשה אסור באמה ובבתה ובאחותה ומדרבנן וכל היכא דאיכא איסורא מדרבנן תני נושאין לבתה. ה"ה דה"מ דת"ר ככולן נאמר שכיבה וכאן נאמר קיחה לומר לך דרך ליקוחין אסרה תורה א"ל רב פפא לאב"י אלא מעתה גבי אחותו דכתיב * איש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו הכי נמי דרך קיחה הוא דאסור דרך שכיבה שרי א"ל ליקוחין כתיבי בתורה סתם הראוי לקיחה קיחה הראוי לשכיבה שכיבה רבא אמר אנס אשה מותר לישא בתה מהכא * כתיב * ערות בת בנך או בת בתך לא תגלה הא בת בנה דידה ובת בתה דידה גלי וכתיב * ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תקח הא כיצד כאן באונסין כאן בנשואין איפוך אנא עריות שאר כתיב בהו בנשואין איכא שאר באונסין ליבא שאר: רבי יהודה אוסר באנוסת אביו וכו': אמר רב גידל אמר רב מאי * טעמא דרבי יהודה דכתיב * לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה וממאי דבאנוסה כתיב * דכתיב מעילוייה דקרא * ונתן האיש השוכב עמה לאביו הנערה המשום כסף ורבנן אי הוה סמיך ליה ברקאמרת השתא דלא סמיך ליה מיבעי ליה לכדרב ענן דאמר רב ענן אמר שמואל בשומרת יבם של אביו הכתוב מדבר ומאי כנף אביו כנף הראוי לאביו לא יגלה ותיפוק ליה משום דודתו לעבור עליה בשני לאוין ותיפוק ליה משום יבמה לשוק לעבור עליה בשלשה לאוין ואיבעית אימא לאחר מיתה

אח

דלא מייתי משום קטנות הוא וממקוין ליה קטן עד רוב שטחיו (לעיל ט. ג). לא חולץ ולא מייבם. סריס לאו בר מלכה דכתיב להקיס לאחיו שם בישראל והוא לאו בר הכי הוא (דהו ח) וכל שאינו עולה ליבוס אינו עולה להלכה (רשב"ם ב"ב ע"ה). והיא האילונית לא חולצת ולא מתייבמת. ונשאת לכל מי שתלה, דרחמנא פטרה דכתיב והיא הבטור אשר תלך, פרט לאילונית שאינה יולדת. הדרן עלך האשה רבה נושאין על האנוסה ועל המפוחה. ללא נאסרו קרובות אשה על האש אלא אם כן קידשה לנאסרה, דאשתי יקח את אשה ואת אמה (לעיל כב). נושא אדם אנוסה אביו ומפוחת אביו. שלא תאסרה עליו עולמית אלא אשת אביו, כדכתיב ערות אשת אביו, ונשאת אביו ומפוחת בנו. לאו כלמי היא, דלון כלה אלא מקדשה ולאיה לחופה (שם). אסור באמה ובתה ואחותה. כדמפרש טעמא לקמן, שמא לאחר שישא את אמה או את בתה מנהג ו עמך, ויבנת קמה לא הוה מילתא ונקרובותיה, דקר"ל נשאין על האנוסה ועל המפוחה, אכל משנשא את אמה ואת בתה ומנחת הטענות האלושעו עליו בניה, ונתן האנוסה והמפוחה על הנשואה חייב (לעיל כב). הא בת בנה דידה ובת בתה דידה. שלא ילדה ממך, גלי ובתיב ערות אשה ובתה לא תגלה. משמע בין שילדה לך בין שילדה לאש אחר (סנהדרין טו:). כאן באונסין כאן בנשואין. אס אנטוקת או מפוחה לך היא אי אמה מוחסר על בנה אלא אם כן ממך היא, ולא אשתי היא אמה מוחסר אף על בנה שילדה לאיש אחר (שם וכע"י חגיגה יא:). השתא דלא סמיך ליה. דכתיב לא יקח אש את אשה אביו בניהם (לעיל ד).